

**Nasjonalparkstyret
for Reinheimen**

Postadresse
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Besøksadresse
Norsk Fjellsenter,
Brubakken 2, 2686 Lom
Norsk Tindesenter
Havnegata 2, 6300 Åndalsnes

Kontakt
Sentralbord: +47 61 26 60 00
Direkte: +47 61 26 62 04
fminpost@fylkesmannen.no
<http://www.nasjonalparkstyre.no/reinheimen>

Mona og Arild Fallinge
Skjåk Solside 649
2690 SKJÅK

Saksbehandler Kristine Sørle

Vår ref. 2020/12486-3 432.2

Dykkar ref.

Dato 26.11.2020

Finndalen Ivo - Dispensasjon - oppsetting av vindmølle og flaggstang - Sterringen 159/1 fnr. 84 - Mona og Arild Fallinge

Nasjonalparkstyret for Reinheimen har i møte 23.11.2020 gjort slik samrøystes vedtak i saka:

Med heimel i verneforskrift for Finndalen landskapsvernområde § 3, pkt. 1.3, b) får Mona og Arild Fallinge, følgjande:

1. dispensasjon til oppføring av ei mindre vindmølle på Sterringen seter, fnr. 84, i Finndalen landskapsvernområde.

Dispensasjon til vindmølla er gjeve med følgjande vilkår:

- Vindmølla skal ha ei mastehøgde på 4,5 meter.
- Plassering av vindmølla skal vera på baksida av seterbygningane, inn mot sørsida av setertunet.
- Vindmølla skal kunne påførast ei mørk grøn farge for å vera til minst mogleg synleg.
- Vindmølla skal erstatte eit fosilt drive aggregat på setra.
- Nasjonalparkstyret kan krevja at vindmølla blir fjerna dersom det ikkje lenger er driftsmessige behov for vindmølla.

2. avslag på oppsetting av flaggstang, da det ikkje er i trå med tradisjonell byggeskikk i seterområdet, vil vera eit framandelement i setermiljøet utan nytteverdi, og skape uheldig presedens.

SNO-Reinheimen vil kontrollere at tiltaka er gjennomført i samsvar med vedtaket. Dispensasjon til oppsetting av vindmølle gjeld i høve verneforskrift for Finndalen landskapsvernområde. Det vert gjort merksam på at tiltaket også skal avklarast med grunneigar og kommunen i høve til plan- og bygningslova.

Klage:

Vedtaket kan klagast inn for Miljødirektoratet av partar i saka eller andre som har rettsleg klageinteresse med ein frist på 3 veker jf. forvaltningslova § 28. Ei eventuell klage skal rettast til Miljødirektoratet, men sendast til Nasjonalparkstyret for Reinheimen.

Med helsing

Kristine Sørliie
nasjonalparkforvaltar

Etter våre rutinar er dette brevet godkjent og sendt utan underskrift

Vedlegg:

Saksprotokoll i Nasjonalparkstyret for Reinheimen – 23.11.2020, sak 46/2020

Kopi til:

Statens Naturoppsyn v/Per Olav Haugen
Statens naturoppsyn v/Thomas Rødstøl
Lom kommune
Mari Melbø Rødstøl
Statskog, Hilde Hammer
Finndalen fjellstyre
Fjellopsyn Finndalen
Fylkesmannen i Innlandet

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2020/12486-2

Saksbehandlar: Kristine Sørle

Dato: 13.11.2020

Utval Nasjonalparkstyret for Reinheimen	Utvalssak 46/2020	Møtedato 23.11.2020

Finndalen Ivo - Dispensasjon - oppsetting av vindmølle og flaggstang - Sterringen 159/1 fnr. 84 - Mona og Arild Fallingen

Innstilling frå forvaltar

Med heimel i verneforskrift for Finndalen landskapsvernområde § 3, pkt. 1.3, b) får Mona og Arild Fallingen, følgjande:

1. dispensasjon til oppføring av ei mindre vindmølle på Sterringen seter, fnr. 84, i Finndalen landskapsvernområde.

Dispensasjon til vindmølla er gjeve med følgjande vilkår:

- Vindmølla skal ha ei mastehøgde på 4,5 meter.
- Plassering av vindmølla skal vera på baksida av seterbygningane, inn mot sørsida av setertunet.
- Vindmølla skal kunne påførast ei mørk grøn farge for å vera til minst mogleg synleg.
- Vindmølla skal erstatte eit fosilt drive aggregat på setra, og skal vera i drift når det er folk på setra, og ved nødvendig energiforbruk.

2. avslag på oppsetting av flaggstang, da det ikkje er i trå med tradisjonell byggjeskikk i seterområdet, vil vera eit framandelement i setermiljøet utan nytteverdi, og skape uheldig presedens.

SNO-Reinheimen vil kontrollere at tiltaka er gjennomført i samsvar med vedtaket. Dispensasjon til oppsetting av vindmølle gjeld i høve verneforskrift for Finndalen landskapsvernområde. Det vert gjort merksam på at tiltaket også skal avklarast med grunneigar og kommunen i høve til plan- og bygningslova.

--- slutt på innstilling ---

Saksprotokoll i Nasjonalparkstyret for Reinheimen - 23.11.2020

Det vart lagt fram forslag frå styret om endringar og tillegg i vilkår for dispensasjon:

- *Vindmølla skal erstatte eit fossilt drive aggregat på setra.*
- *Nasjonalparkstyret kan krevja at vindmølla blir fjerna dersom det ikkje lenger er driftsmessige behov for vindmølla.*

Innstillinga med endringsforslaga frå styret vart samrøystes vedteke.

Vedtak

Med heimel i verneforskrift for Finndalen landskapsvernområde § 3, pkt. 1.3, b) får Mona og Arild Fallinggen, følgjande:

1. dispensasjon til oppføring av ei mindre vindmølle på Sterringen seter, fnr. 84, i Finndalen landskapsvernområde.

Dispensasjon til vindmølla er gjeve med følgjande vilkår:

- Vindmølla skal ha ei mastehøgde på 4,5 meter.
 - Plassering av vindmølla skal vera på baksida av seterbygningane, inn mot sørsida av setertunet.
 - Vindmølla skal kunne påførast ei mørk grøn farge for å vera til minst mogleg synleg.
 - Vindmølla skal erstatte eit fosilt drive aggregat på setra.
 - Nasjonalparkstyret kan krevja at vindmølla blir fjerna dersom det ikkje lenger er driftsmessige behov for vindmølla.
2. avslag på oppsetting av flaggstang, da det ikkje er i trå med tradisjonell byggjeskikk i seterområdet, vil vera eit framandelement i setermiljøet utan nytteverdi, og skape uheldig presedens.

SNO-Reinheimen vil kontrollere at tiltaka er gjennomført i samsvar med vedtaket. Dispensasjon til oppsetting av vindmølle gjeld i høve verneforskrift for Finndalen landskapsvernområde. Det vert gjort merksam på at tiltaket også skal avklarast med grunneigar og kommunen i høve til plan- og bygningslova.

Dokument i saka

- Søknad frå Mona og Fallinggen, epost 10.09.20

Saksopplysningar

Mona og Arild Fallinggen søker om godkjenning til å sette opp ei minivindmølle på 1kw, og ei flaggstang på 6 meter, på si sæter på Sterringen i Finndalen landskapsvernområde.

I e-posten står følgjande:

«Søknad om godkjenning av oppsetting av minivindmølle på 1 kw.

Vi er på sætra mesteparten av tida fra det er farbart på våren til sent på høsten.

Vi er aktive bønder med ammekyr, sau, ammegeit, hest m.m.

Vi driver utleie og vil i gang med besøkssæter/sæterturisme.

Vi er avhengige av ekstra lading til vår batteribank i mørke perioder, denne vindmøllen som

*har en masthøyde på 4.5m er da en erstatter for et fosilt drevet aggregat.
Vi bruker strømmen til bl.a. lys, varmtvann, kjøleskap, fryser og vaskemaskin.
Det å ha strøm ser vi på som en stor sikkerhetsfaktor, i forhold til gass, stearinlys og parafinlamper.
Vindmøllen skal lakkeres grønn.
De som ønsker er velkomne til å komme å sjå anlegget. Det betyr mye for oss som bruker sætra så mye å ha strøm her.
Vi ønsker i samme søknad, å søke om å sette opp flagstang på 6 meter. Denne skal stå vest for gamle huset.»*

Heimelsgrunnlag

Delegering

Nasjonalparkstyret for Reinheimen har delegert forvaltningsmyndigheit for Reinheimen nasjonalpark og tilhøyrande landskapsvernområde og naturreservat i medhald av naturmangfaldlova § 62 og nasjonalparkstyret sine vedtekter, sist revidert 01.03.2020.

Verneformål – forskrift

Finndalen landskapsvernområde er verna mot inngrep som vesentleg kan endre eller verke inn på landskapet sin art eller karakter, jf. verneforskrift § 3, pkt. 1.1., herunder tilbygg og ombygging av bygningar eller anlegg og andre faste eller midlertidige innretningar,...

Nasjonalparkstyret kan etter verneforskrifta § 3, pkt. 1.3., gje løyve til *b) oppføring av nødvendige bygningar til jordbruks- og seterformål.*

Forvaltningsplan

I forvaltningsplan, kap 9.3, frå s. 126, står det følgjande:

Nye bygg for jordbruks- og seterformål § 3, pkt 1.3, b):

Ved vedlikehald og restaurering skal ein leggje vekt på å ta vare på viktige element i Materialval Byggjeteknikk Utforming og farge, jf. opplistinga ovafor.

Ved godkjenning av byggjetiltak etter søknad skal det settast vilkår om at dei blir gjennomført slik at dei ikkje dannar ein kontrast til eksisterande busetnad eller verkar skjemmande i landskapet

Byggeskikk § 3, pkt. 1.3 b):

Bygg for jordbruks- og seterformål omfattar dei formål og bygningar som til kvar tid inngår i gjeldane seterforskrift til fjellova.

Etter søknad kan forvaltningsstyresmakta tillate oppført nye bygg for jordbruks- og seterformål. Nye bygg for jordbruks- og seterformål skal innafor ei forsvarleg økonomisk ramme, utformast i tråd med den tradisjonelle byggjeskikken, men likevel tilpassast gjeldande byggtekniske krav og nyare driftsmessige behov.

Nye bygg skal plasserast i terrenget slik at dei ikkje dannar ein kontrast til eksisterande busetnad eller verkar skjemmande i landskapet.

Oppføring av nye bygningar og anlegg (gjerder, bruer og klopper) som er nødvendige til jordbruksformål vil bli vurdert i kvart enkelt tilfelle. Det blir ikkje gjeve løyve til nye byggverk i ubebygde område.

Naturmangfaldlova

I medhald av nml § 7, skal søknaden vurderast etter dei miljørettslege prinsippa i nml §§ 8-12, og presedensverknad.

Presedens

I enkeltsaker som gjeld små tiltak, som i denne saka, skal ein vurdere verknaden av presedens ved at andre kan få dispensasjon til liknande tiltak. Dette følgjer ikkje minst krav til likebehandling. Presedensvurdering bør vera så konkret som mogleg, jf. Retningsliner for vurdering av presedens i byggesaker etter naturmangfaldlova § 48, gjeve av KLD, ved brev frå Miljødirektoratet 02.03.2015.

Vurdering

Mona og Arild Fallingen er aktive sæterbrukarar på Sterringen i Finndalen, og driv omfattande husdyrhald med storfe, ammekyr, hestehald og boergeit heime på garden i Skjåk og i Finndalen heile beietesesongen. Dei har fram til for nokre år sidan drive med mjølkeproduksjon på setra, men har no lagt om storfedrifta til ammeku med ulike storferasar. Søkjarane har oppgradert seterbygningar i god stand, og har framtidige planar om å utvikle setra for besøkande, med fokus på dyrehald og seterliv. Som aktive beitebrukarar og næringsaktørar i seterområdet er det eit akseptert behov for å ha miljømessig sikker energikjelde.

Vernereglane i Finndalen har teke høgde for at det er behov for oppføring av nødvendige bygningar til jordbruks- og seterføremål, jf. § 3, pkt. 1.3., b). Dette omfattar jf. forvaltningsplan dei føremål og bygningar som til ei kvar tid inngår i gjeldande seterforskrift og fjelllova, etter driftsmessige behov. Nye bygningar og anlegg som er nødvendige til jordbruksføremål skal vurderast i kvart enkelt tilfelle. I denne bestemmelsen er det høve til å bruke ei skjønsmessig vurdering av kva type anlegg som vil vera nødvendig for landbruksnæring i dette tilfelle.

Når det gjeld ny flaggstang på setra så legg forvaltar til grunn forvaltningsplan sine retningsliner om tradisjonell byggeskikk i området. Det er ikkje tradisjonar for å sette opp flaggstang på sætre i området. Flaggstang høyrar ikkje heime i sætermiljøet, men er oftare å finne på gardsbruk nede i bygdene med fast busetting. Ei flaggstang i Finndalen landskapsvernomsråde har inga nytteverdi, og vil verke skjemmane i landskapet, og blir eit framandelement i landskapsvernområdet.

Når det gjeld vindmølle av den storleik og kapasite det er søkt om, vil det ha ein konkret nytteverdi for drift og næringsverksemd på setra. Ved omfattanda husdyrhald og etter kvart ei tilretteleggjing for besøk, vil det vera behov for energi. Det vil og tale til fordel for søknaden at vindmølla skal erstatte dieslagreatet i dag.

Det er nærliggjande å tenkje at vindmølla kan føre til ulemper for fuglelivet.

Kunnskapsgrunnlaget i området er godt når det gjeld dyre- og fugleliv. Jf. nml § 8, har forvaltar vore i kontakt med Geir Høytomt som har utarbeidd sårbarheitsvurdering for rovfugl og våtmarksfugl i Reinheimen. Det er ingen sårbare fuglebiotopar ved Sterringen som kjem i konflikt med ei vindmølle på setertunet. I følgje Høytomt er det heller ingen grunn til å tro at slike små vindmøller vil vera er problematisk for fugl.

Vindmølla bør plasserast innafor setertunet på bebygd areal, eventuelt på eksisterande seterfjøset/uthus, der den er til minst mogleg sjenanse for landskapsverdiane, men samtidig får tilstrekkeleg vind. Foreslått plassering på bakside av seterhusa på sørsida i tunet, vil etter

forvaltar si vurdering vera god, og vil vera minst mogleg skjemmane. I tillegg vil søkjarane lakkere vindmølla mørk grøn slik at den blir minst mogleg synleg.

Verknaden av presedensskal vurderast. Det skal gjerast ei konkret vurdering av kor mange andre søknader om vindmøller ein kan forvente i området, jf. naturmangfaldlova § 10 (økosystemtilnærming og samla belastning). I Finndalen er det 4 seterstular med 32 setre. Av omsyn til likebehandling, vil verknaden av presedens ved at andre med seter kan få dispensasjon til liknande tiltak, vera til stade. Forvaltar har vurdert sannsynlegheita for at det vil bli mange liknande saker som relativt små. Det er god oversikt over landbruksnæringa og aktiviteten i Finndalen og verneområda elles. Setra til Fallinggen på Sterringen er ein av dei få att med aktiv bruk, med omfattande husdyrhald og med ulike dyreslag på beite. Kombinasjon av driftsopplegget med beitebruk, eit ønskje om å utvikle setra for besøkande er avgjerande for å gje dispensasjon i dette tilfelle. Oppsettinga av vindmølle er i denne saka knytt til eit driftsmessig behov på setra.

Ut i frå ei total vurdering av saka vil det ikkje kunne gjevast dispensasjon til ei ny flaggstang på setra av omsyn til byggeskikk, landskapsbilete, nytteverdi og fare for presedens.

Fordelen med å erstatte dieselaggregat med vindmølle er vurdert som større enn ulempane for landskapsbilete og samla belastning av området.